

НОВАТОРСЬКА НАУКОВА РОБОТА В СФЕРІ ТЕОРІЇ ПРАВА*

Найважливішим питанням реформування державно-правових інституцій України є реформування національного права в контексті забезпечення його дієвості та ефективності. Вирішення цієї проблеми вимагає адекватного дослідження питань праворозуміння, правового регулювання, джерел права, правотворчості, ролі права в досягненні компромісу та вирішенні правових конфліктів, правової культури та правового нігілізму, з метою наповнення вітчизняної юридичної науки новими ідеями в цій сфері.

Незважаючи на підвищений інтерес юридичної науки до ряду проблем ефективності права та правового регулювання, відчувається недостатність в їх науковому та правовому забезпеченні, є гостра потреба у виданнях, що мають теоретичні, методологічні та практичні засади розуміння і вдосконалення дії права та ефективності правового регулювання. З огляду на це принципового значення набуває необхідність наукового вивчення питань теорії та методології дії права. Відповідні наукові дослідження проблематики дії права мають у повній мірі забезпечити формування дієвого та ефективного права, В цьому

---

* Дія права: інтегративний аспект: Монографія / Кол. авторів; Відп. ред. Н.М. Оніщенко. – К.: Вид-во «Юридична думка, 2010. – 360 с.

плані колективна монографія «Дія права: інтегративний аспект» (відп. ред. Н. М. Оніщенко), не маючи аналогів у вітчизняній юридичній науці, комплексно розкриває проблематику теоретичного розуміння дії права та питання практичної реалізації дії права в сучасних умовах.

Зазначена монографічна робота розв'язує низку науково-правових проблем дії права та є першим науково-правовим дослідженням в Україні пострадянської доби, яка присвячена вивченню проблем теорії та практики дії права.

Науковою новизною і здобутком авторів монографії є те, що вперше у вітчизняній юридичній науці здійснено всебічний аналіз теоретико-правового та практичного аспектів дії права, зокрема таких питань, як розуміння права та аналіз дії права, методологічні засади правового регулювання і правового впливу, теоретичні основи джерел права, вдосконалення правотворчості, встановлення ролі права в досягненні компромісу та вирішенні правових конфліктів, проблематика захисту прав і свобод людини у сфері дії права, співвідношення права, правового нігілізму та правової культури. Ключовою та новаторською особливістю монографічного дослідження є те, що в роботі авторами зроблено спробу дослідити питання дії права як багатоаспектної проблеми в контексті теоретичних, практичних та методологічних засад.

Монографічне дослідження ґрунтується на аналізі праць вітчизняних та зарубіжних учених, а також спирається на досить значну теоретичну джерельну базу та нормативно-правовий масив, на підставі чого авторами надаються аргументовані логічні висновки, створюється власна система основних понять і категорій, розкривається їх значення. Дослідження проведене на основі знань теорії права, філософії та філософії права, наукового доробку провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, здобутків інших галузей науки.

Сформульовані в рецензованій роботі положення і наукові висновки також мають важливе практичне значення, оскільки вони обґрунтовані на базі аналізу практики правотворчості, дії права та правового регулювання, а також підкріплені аналізом наукових джерел.

Безумовний науковий інтерес в монографічній роботі становлять обґрунтовані авторські підходи до характеристики явища дії права, з однієї сторони, як фактору забезпечення мети правового регулювання суспільних відносин, а з іншої сторони, як основи розбудови правової держави. Окрім того, новаторським у науковому плані є дослідження питань права в контексті сучасних теорій праворозуміння, а також права у його вузькому та широкому розумінні, ідей природного права та меж його дії. Окремо слід позитивно відзначити спроби авторів розв'язати з теоретичного та практичного боку питання ролі права в досягненні компромісу та вирішенні правових конфліктів; вдосконалення правотворчості та підвищення різня правової культури як фактору забезпечення дії права.

Таким чином, підсумовуючи вищевикладене, слід відзначити, що рецензована наукова праця є самостійним науковим дослідженням питань теорії, практики та методології дії права й ефективності правового регулювання. Наведені у роботі практичні пропозиції є інструментом підвищення якісного рівня права та ефективності правового регулювання.

Позитивно оцінюючи проведені дослідження, разом з тим відзначимо, що сьогодні є потреба глибше досліджувати й використовувати наукові здобутки та практичний досвід європейських держав в сфері теоретичного розуміння дії права та його практичного вдосконалення. Це є важливим для подальшого вдосконалення вітчизняного законодавства та механізмів реалізації права в контексті курсу України на європейську інтеграцію та поглиблення міжнародної співпраці, що потребує гармонізованого правового регулювання суспільних відносин. Звичайно, висвітлити всі аспекти досліджуваної проблеми в одному виданні неможливо, тому зазначене зауваження не впливає на високий науково-практичний рівень монографії.

З огляду на високий науковий і практичний рівень монографічної роботи та серйозний науковий потенціал і актуальність досліджуваної проблематики, сподіваємось на продовження авторами монографії наукових досліджень питань дії права, що матиме важливе як теоретичне, так і практичне значення в умовах переходу українського суспільства до демократичного способу життя, ствердження засад правової та соціально-орієнтованої держави, формування громадянського суспільства.